

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Pogubonosna politika dr. Tavčarja za Slovence.

Dne 10. t. m. se bode vršila v volilnem okraju ljubljanske okolice državnozborna dopolnilna volitev, katera se je izkazala potrebna po odstopu bivšega drž. posl. go. poda deželno-sodnega svetnika Vencaja. Koč po odstopu Vencajzovem raznesla se je govorica, da bode katoliška narodna stranka na Kranjskem ta mandat ponudila dvornemu svetniku Šuklju. Že ta govorica sama na sebi spravila je pokoncju dr. Tavčarjevo narodno napredno stranko, ki je močno razburjena. Zadi tega začelo se je zaganjati dr. Tavčarjevo glasilo dan za dnevom v osebo dvornega svetnika Šukljeta ter polniti svoje predale z najodurnejšimi napadi na njegovo osebo. A ti napadi postajali so vedno silnejši, čim bolj se je bližal dan 13. avg., na kateri se je imela Šukljeva kandidatura na zaupnem shodu volilcev oficijelno proglasiti. Z ozirom na vse te napade bi moral človek misliti, da je dr. Tavčarjeva stranka postavila v izpraznjenem volilnem okraju kakega svojega pristaša kot kandidata in da hoče z omenjenimi napadi na Šukljeta pripravljati pot temu svojemu kandidatu. A o vsem tem bilo ni ne duha ne sluha, ker je bila dr. Tavčarjeva stranka prepričana, da ne najde med svojimi vrstami moža, ki bi se hotel osmešiti. Ako pa ni mislila dr. Tavčarjeva stranka postaviti v imenovanem volilnem okraju svojega protikandidata, potem bi ji moral biti pač vse jedno, komu ponudijo „klerikalni“ mandat, o katerem razpolagajo s tako sigurnostjo. Ne le to.

Dr. Tavčarjevo glasilo prorokuje med drugim, da nastane s Šukljejevo izvolitvijo v katoliško-narodni stranki gotovo prepir, ker ne bodeta mogla drug poleg drugega mirno sedeti doseđanji voditelj katoliško narodne stranke dr. Šušteršič in pa dvorni svetnik Šuklje, češ da nastane med njima veden boj za prvenstvo. Po tem „Narod“-ovem prerokovanju prišlo bi v katoliško narodni stranki do razkola; ravno zaradi tega pa bi mo-

ralo biti dr. Tavčarjevi stranki še celo ljubo, ako bode izvoljen namesto deželno-sodnega svetnika Vencaja mož, ki bode hotel gledě prvenstva v katoliško narodni stranki tekrovati z dr. Šušteršičem ter napraviti tako razkol v katoliško narodni stranki. Saj je vendar ves boj dr. Tavčarja in njegove stranke naperjen proti katoliško narodni stranki. Saj se vendar dr. Tavčar in njegova stranka poslužujeta celo najnevarnejših in za slovenski narod pogubonosnih sredstev, kakor je na primer zveza z Nemci, zgolj le zato, da bi se uničila na Kranjskem katoliško narodna stranka.

Dr. Tavčarju in njegovi stranki bi moralo zategadelj še celo prav biti, ako si narodno katoliška stranka postavi v svoje gnezdo kukavičje jajce, in je torej jako neumno, da „Slov. Narod“ na tako očividni način opozarja katoliško narodno stranko na nevarnost, katera ji preti vsled izvolitve dvornega svetnika Šukljeta državnim poslancem. Ali „Slovenski Narod“ je pač sličen naši „Soči“, s katero živita v divjem zakonu in ne veruje niti sam sebi. To pa le mimo grede omenjeno. Rekli smo torej poprej, da je postajalo naskakovanje na dvornega svetnika Šukljeta od strani dr. Tavčarja in njegove stranke tem silnejše, čim bolj se je bližal dan oficijelne razglasitve njegove kandidature. Ko se je pa na shodu volilcev predstavil dvorni svetnik osebno in je tudi svoj program razvijal, dotaknil se je tudi, kar je popolnoma naravno, politike, katero uganja na Kranjskem pod vodstvom dr. Tavčarja narodno napredna stranka. To pa je bilo dr. Tavčarju že preveč. Spravil se je zaradi tega osebno in s podpisom v svojem glasilu na dvornega svetnika Šukljeta, ter si ga je v nekem članku privoščil prav po svoji pristni poljanski manjeri. Čeravno ni napravil njegov članek na javnost nobenega posebnega utisa, posebno pa ker se je dr. Tavčar posluževal bolj osebnih napadov nego pa stvarne polemike, mu ni hotel dvorni svetnik Šuklje ostati dolžan odgovora, katerega mu je tudi v resnici dal v treh člankih, priob-

čenih v ljubljanskem „Slovenca“. Ker nam je podal dvorni svetnik Šuklje v teh člankih pristno fotografijo voditelja narodno-napredne stranke na Kranjskem, zdelo se nam je umestno, da seznanimo tudi naše čitatelje s to fotografijo, to je da ponatisnemo iz „Slovenca“ vsaj zadnja dva članka, da se naši čitatelji prepričajo, kak narodni velikan, kak rodoljub, kak narodni radikalec in kak moder politik je ta dr. Tavčar, katerega povzdigujejo tudi naši domači naprednjaki v deveta nebesa in se pri vsaki priliki zatekajo pod njegovo okrilje. Naslov članka, katera je priobčil Šuklje v „Slovenca“, popravili smo že na glavi temu članku, glasita se pa tako-le:

Dr. Ivan Tavčar, ta mož resni s klasičnim obličjem rimskega imperatorja, kako dražestno-najiven postaja v svojem zagovoru narodno-napredne nemške zveze! Živo me spominja na ono kuharsko devico tam iz škofjeloških hribov, katero je gospodinja v zadrego bila spravila z nekim kočljivim vprašanjem. „Urška, kaj slišiš o tebi“ — drezala je gospodinja — „ljudje pravijo, da imaš otroka?“ In sramežljiv odgovor se je glasil: „Oh, gospá, nej no grejo, saj je vendar tok micken!“

Baš tako, kakor škofjeloška Urška, in niti za las drugače, brani tudi dr. Tavčar prepovedani sad svojega divjega zakona z bar. Schweglom, pridejaje mu ljubki izraz „ponižnega dogovorčka“. In doslovno dostavlja, da „ponižni dogovorček naši narodnosti še ni prouzročil niti najmanjšega kvaru.“

Da podpre svojo na prvi pogled sila neverjetno trditev, razloži vsebino dogovora, navaja, da se je s to pogodbo nemškemu veleposestvu prepustilo le jedno mesto v deželnem šolskem svetu, kar je baje vse popolnoma nevarno, kajti „deželni šolski svet ne prihaja posebno v poštev, ker je tako obsojen, da ima vlada v njem vsikdar večino.“ V očigled take najivnosti človek pač ne ve, ali bi se smejal, ali bi se zjokal nad toliko političsko ne-pokvarjenostjo!

Kajti dr. Ivanu Tavčarju se očividno

niti sanjalo ni o tem, kar je z bistrim očesom starega izkušenega diplomata takoj pogodil njegov kompaciscent baron Schwegel, da je baš v mešovitih deželah deželni šolski svet najvažnejšo politična postojanka med vsemi c. kr. oblastmi, pravi „pivot“ v naši bojni poziciji, uprav strategični ključ v naši narodni borbi! Kedor ga ima v svoji posesti, odločuje o ljudskem šolstvu ter razpolaga s srednjimi šolami. Ni res, da bi večina v deželnem šolskem svetu uže po svojem ustroju, kakor trdi vodja naprednega razumnštva, vsikdar pripadala vladi. Saj bi dr. Tavčar kot prisednik istega sveta moral znati, da se petorica glasov po zakonu razdeli med zastopnike deželnega odbora, mesta ljubljanskega in katoliške duhovščine, na katero se je v vseh pravičnih narodnih tirjatvah absolutno zanašati. Pet zanesljivih narodnih glasov tedaj — to je bila nadpolovična večina v prevažni tej korporaciji, dokler se ni predlamskim bilo ustanovilo drugo mesto deželnega šolskega nadzornika za Kranjsko. A tud sedaj imeli bi vsaj še trdno polovico, i glasno v vsakem slučaju, in reklo bi se kruto žaliti zastopnike učiteljstva in ugledna značajna deželna nadzornika, ako bi takoj a priori trdili, da bodo le ti v vseh prepornih narodnih stvareh zgolj slepo orodje v predsednikovih rokah. —

Tako je tedaj dr. Iv. Tavčar z mladeniško neprevidnostjo tja vrgel vrhno deželno-šolsko oblastvo in smebljaje je dragoceno to pridobitev pobral in nemškemu inventarju prilastil prevzvišeni graščak z Rečice. Ah, dr. Ivan Tavčar, ne dogovarjaj se ti s prekanjenim baronom, ne zabajaj kot praznično oblečena devica v skrito njegovo lopo, — premočan je ta hrust za tvoje golobjo naravo in pri takem posetu se ti do cela pokvari snežnobelo tvoje krilce!

Narodna večina v deželnem šolskem svetu splavala je tedaj po vodi vsled „ponižnega dogovorčka.“ — kako pa je potem glavni zastopnik narodno-napredne ideje v deželnem šolskem svetu dokazal

LISTEK.

Molitev za Bismarka.

Obrazec iz žitja poljskega kmeta na Pruskem. (Spisal J. K. Mačkovski.)

IV.

Drugo jutro je šel Stanko res v šolo. Ali bil je zbezan in izmučen, in hodil je tako polagoma, kakor da bi se mu ne hotelo iti. Vsak čas je postajal pa si ogledoval drevje in grmovje, kojega veje ali stebila so bila že pokrita s zelenkasto-rdečimi brsti. Drugi otroci so ga pretekali zdaj pa zdaj in mu kaj rekli; ali Stanko ni odgovarjal, ali pa le na kratko. Bil je priden in razboren deček, ki je celo pri sedanjem učnem načinu marsikaj razumel in v spominu ohranil. Naučil se je tudi kolikor toliko nemščine in presegal v tem pogledu jako druge poljske otroke, da so ga postavljali vedno drugim v zgled. Čeprav je ta pouk tudi njemu delal velike težave in ga je objokoval večkrat z gorkimi solzami, vendar ni čutil take nevolje do šole, s kakoršno so bila napolnjena srca drugih učencev. Uboge žrtve zavožene politike!

Danes pa se mu je zdela šola strašna.

Njegovi možgani so delovali mrzlično in ga silili v razna razmišljanja.

Pred kratkim je bil odšel od matere, ki je bila tega dne slabša, nego večeraj. Le na njeno željo je šel v šolo, dasi mu je bilo to zelo britko. Rajši bi bil šel na najtežje delo ali najneprijetnejši posel, nego pa na to slavnost Bismarkovo, ki je bil prizadel toliko nesreče njegovi rodbini. Stanko je bil moder in razvit nad svoja leta ter je reševal z lahkoto celo take življenske uganke, ki so presegale daleč krog vednosti, misli in čutil njegove otročje dobe. Da ni bilo napačnega pouka — ki že v zarodu tlači kot težek kamen prirojeno zmožnost poljskih otrok — obrnil bi bil morda Stanko še večjo pozornost na se radi svojih nenavadnih zmožnosti. Vedel je iz šole, kdo je ta Bismark. V njegovih očeh ni bil tako čudovit človek — posebljena moč, groza in kazen, kakoršnega si je predstavljala mati. Videl je v njem le človeka — ki je iz neznanih mu vzrokov tako črtil poljsko ljudstvo sploh in pa njegovo rodbino posebej. Zdelo se mu je, da je tak človek vreden sovraštva in da se mu treba v danem slučaju upreti. Vse podrobnosti, tičoče se žalostne smrti deda in očeta, so mu bile dobro znane, kajti slišal jih je stokrat iz ust matere, ki ni imela drugih prijateljev, pa je za-

upala ter potožila sinu svoje britkosti. Pametil je sicer oba, deda in očeta; ko so se namreč vršili opisani dogodki, je štel Stanko že čez štiri leta. Otročji duh in spomin sta občutna za vsak vtis, in zato ohranita te vtise prav sveže — dalje, nego duh in spomin odrastlih. In tako je videl tudi Stanko pred seboj izraziti, veselo smehljajoči se očetov obraz; spominjal se je, kako ga je jemal na kolena, pa ga posajal na konja, ali pa ga držal na vozu poleg sebe, ko je vozil na polje.

Spominjal se je tudi obraza deda, tega svojega dragega varuha. Vedel je dobro, kako veselo in prijetno je bilo v njihovi koči, dokler sta še živela. Ali poginila sta oba nesrečno, in propadla je rodbinska sreča in blagost za vselej, in mater je morila bolezen; in vse to zaradi jednega človeka. Ko je poslušal bajke o strašnih časih, zakletih kraljevičih ali velikanih, ki so ruvali dobe in obaljali gore, voščil si je Stanko take velikanske moči, da bi se mogel maščevati za mrtve in za vso materino britkost. V svoji zmoti si je mislil, da je to njegova sinovska dolžnost. In ko je zagledal prvič v šoli sliko tega mogotca, stisnil je nehote pesti in dolgo dolgo zrl v grozno podobo, kakor bi si jo hotel natanko vtisniti v spomin, da bi jo nikdar več ne pozabil. Ali

molčal je; kajti čutil se je slabega, in udajal se je materinemu marjenju, ki mu je kazala na tužni očetov konec, pa ga svarila, naj z ničemur ne žali tega krutega vladarja. Večkrat je zardel velike razburjenosti, ko je učitelj hvalil Bismarka in veleva otrokom, naj ponavljajo za njim to pohvalo. Sreča še, da nikdar ni pozval njega v ta namen; kajti sicer bi bil morda že davno kaj napletel. Sicer pa ni imel prilike za pritožbo. Njegova šolska leta so prišla v oni čas, ko je bil Bismark že izgubil službo in cesarsko naklonjenost, pa je končeval svoje žitje v strani in od tam pošiljal grom na svojega naslednika. In Stankov učitelj, ki je bil prišel iz zapadne Nemčije, je gledal na „veter“, pihajoč od zgoraj, pa se mu ni zdelo primerno hvaliti Bismarka bolj nego je to zahteval učni načrt. Še le v poslednjih dnevih so se mu odprla vrata in pripravljal je nekako otroke na ukazano slavnost ter jim pripovedoval po cele ure o Bismarku, o njegovi velikosti in plemenitosti, da je Stanku kar kri ledenela v žilah in je jedva mogel vzdržati v klopi. Včasih ga je nekaj kar sililo, da bi skočil in zakričal: „To je vse laž!“ — In le nenavadno zatajevanje pa spomin na mater sta mu krotila jezik. (Dalje pride.)

rekli strani za izključeno; priznavajo pa, da se bodo puške same sprožile vsled preganjanja čet od turške strani ob bolgarski meji, in da se je bati hudih spopadov.

Oficijelni organ bolgarske vlade priobčuje senzacionalno vest, da obstoji med Rusijo in Bolgarijo zveza, ki sta jo podpisala Danew in Paprikow. List trdi, da ima prepis od dotične pogodbe. Vsebinsko pogodbe označuje list z zagotovitom, da bi Bolgarija v vojni s Turčijo ne ostala sama.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Ravnateljem tržaške državne gimnazije je imenovan dr. Gustav Heigl, ki je bil do sedaj ravnatelj na višji gimnaziji v Trentu.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvu: And. Brezovšček, župnik v Rihemberku 10 K; Neimenovana od plače 50 K; dr. Hilarij Zorn, c. k. profesor in učitelj verstva v „S. Domu“ 52 K; dr. A. Gregorič 10 K; „Narodna tiskarna“ v Gorici 20 K.

Srčna hvala!

Kaj ne zahteva vsega A. Gabršček? — Omenili smo že mnogokrat, kako fino je pogorel ta najnovejši slovenski mesar z atero, katero je naperil proti „Krojaški zadrugi“. Rekli smo tudi, da za luži opravičeno najnovejšo ime, katero mu je naprtil Gelazij Kopriva, namreč: Andrej Pogorelec! Ta glavni junak tragikomične mesarske opere noče zapustiti odra, dasi vidi, da se mu smeje občinstvo in da mu žvižga. Ne, marveč razkoraca se po odru (Soči) in patetično deklamira: Edino le na podlagi klerikalnih računov povedal sem resnico, ki puhti iz njih. Edino le na podlagi njihovih podatkov dokazal sem velikansko sleparijo, katero so napravili klerikalci s „Krojaško zadrugo“. Zahtevam, naj pobijejo številke, katere sem tako lepo izračunal po „Soči“, zahtevam, naj pridejo na dan z računi za l. 1903. Še le ko objavijo te v svojih klerikalnih trobitih, še le tedaj napišem članek, ki bode vplival kakor bomba in razstrelil v prazen nič vso klerikalno sleparijo in z njo one, ki tako frivolno imajo mene za tepca.“ Glej, glej, kaj vse zahteva Kramarjev Drejec!?

Njegove številke naj bi mi popravljali ali celo pobijali, njeg. ve številke, katere je v potu svojega obraza izračunal! Saj nismo tako hudobni, da bi mu hoteli pokvariti njegovo veselje do takih in enakih matematičnih izlivov. Da bi A. G.—k rad jasno in definitivno sklenil polemiko o „K. z.“? — Čudno se nam zdi, da ste tako naenkrat zaželeli konec polemike. Ali se Vam je skrhal „pipec“, pardon, „največji mesarski nož“, kakor ga Vi nazivate? Ali ste začeli uvidevati, da ste se zagalopirali, odnosno osmešili z vso od Vas uprizorjeno burko? Priznavamo, da si ne želimo še konca divnemu Vašemu pisarjenju, ker nas prav dobro in po ceni zabava in bi bilo res škoda, ako ne nadaljujete kazati se v vsi smešnosti Vaše nestrpnosti in zavistne narave. Zato Vam tudi ne pobijamo številke, kajti premetavati stotisoče kakor mačka mlade, to je veselje, katerega Vam ne smemo vzkratiti. „Soča“ ima pa tudi potrpežljiv papir, kateremu je vsejedno, ali zapišete nanj nekoliko več ali manj ničel. Potrpežljivi so pa tudi Vaši čitatelji, kateri rajši čitajo take številke, ki imajo zadaj nebroj ničel. Zato le naprej, dokler je še vetra kej?

Račune bi radi imeli? Letošnje račune? Ogljubil jih je sicer občnemu zboru „K. z.“ Jupiter tonans, po domače Svetoslav Premrou, pa ne veste, ali jih je prečital ali ne. Seveda vedeti ne morete, ker ste iz strahu, da Vas pretepo ali celo ubijejo na občnem zboru, pobegnili v Kobarid. V nedeljo prej ste se sicer hrupili v kavarni „Central“, da Vas ne spravijo ven iz dvorane niti s policijo, dasi so Vas izključili iz zadruge in bi nikakor ne smeli na občni zbor. — Klerikalni listi so pa tudi tako nespretni, da niso objavili teh računov, dasi ste se izjavili, da jih bode mesarili in iz njih dokazali vso „negravžno“ klerikalno sleparijo. So pač neposlušni ti klerikalci, da Vas ne ubogajo niti za take malenkostne stvari. Slab mesar, ki si ne ogleda cele svoje žrtve! Slab mesar A. G.—k, ki si ni dal niti časa, da bi prečital poročilo občnega zbora „Krojaške zadruge“, kjer stoji črno na belem: „Za boljše informacijo članov in v dokaz, kako se asanacija v istini od dneva do dneva bolje razvija, prečital je g. blagajnik tudi račune za dobo samouprave „Krojaške zadruge“ od 1. januarja do incl. 1. maja 1903., situacijsko bilanco z 2. majem 1903., račun za dobo uprave „Krojaške zadruge“ pod nadzorstvom „Centralne posojilnice“ od 2. maja do 17. avgusta 1903. in situacijsko bilanco

z dnem 17. avgustom 1903. Vse te podatke je g. blagajnik natančno primerjal z onimi, katerih je tako bombastično poslala v svet tukajšnja „Soča“. Prečitane račune izročil je g. predsednik Grča v razpravo. Veliki mesar! Da Vam olajšamo iskanje, povemo Vam, da se nahaja citirani odstavek v „Gorici“ št. 70 z dne 1. sept. 1903. Ali kaj Vam ta „čorba“! Razvidno je torej, da Jupiter tonans je izpolnil svojo obljubo in prečital račune tudi za letošnjo upravo. Člani „Krojaške zadruge“ so imeli dovolj prilike prepričati se, da so upravljali in še upravljajo „Kr. zadrugo“ prav dobro vsi oni „sleparski“ člani načelstva in nadzorstva; zato so izrekli obema odboroma zahvalo za njihovo delovanje in neomejeno zaupanje. V javnost pa bodo spadali ti računi še le prihodnje leto, ko bode naloga občnega zbora določevati o njihovi usodi. A. G.—k, izbaceni član „Kr. z.“, naj torej lepo počaka do prihodnjega leta na objavljanje teh računov, in torej tudi na njih mesarjenje in na definitivni sklep polemike o „Krojaški zadrugi“. Torej le pridno naprej mesarite, nam ne zmanjka gradiva!

Kaj je odgovoril Andrej Gabršček na odprto pismo g. Svetoslava Premrou? — Nekateri naši čitatelji, ki ne dobijo v roke klepetave „Soče“, so gotovo radovedni, kaj je odgovoril na omenjeno pismo bivši podpredsednik in sedanjí „veliki mesar“ „Krojaške zadruge“. Da bodo vedeli, kako zna A. Gabršček stvarno odgovarjati, ponatisnemo iz sobotne „Soče“ št. 71. odstavek, katerega je smatrati kot odgovor na omenjeno odprto pismo in ki se glasi doslovno:

„Drugo gradivo, ki je nujnejše, nam je zabranilo, da bi mi danes ponatisnili tisto pogodbo (namreč med „Krojaško zadrugo“ in „Centralno posojilnico“); to pa storimo prihodnjič ter dodamo komentar, ki razkrinka tudi nadutega pobija Svitoslava Premra, kateri se je povzdignil v štirih letih od nevednega mizarskega knjigovodje do grozovito učene strokovnjaka v knjigovodstvu. Bodi prej še tako velik cepec, ako je zašel enkrat v senco, katero razsvetljuje Šusteršičev sv. Duh, postane nakrat velik strokovnjak. In tako stopa tudi tisto revše, katero smo pred 4 leti pomilovalno gledali v Solkanu, danes po Gorici tako smešno naduto, da se mu smeje vsa in-cilita mularia.“

To je odgovor Andreja Gabrščka! Ne dodajemo mu komentarja, ker se sam komentira in dokumentira, kaj je Kramarjev Drejec, po domače Barja! Človek, ki tako piše, naj ima normalne možgane! Kakšne so potem anormalne? In tak človek stopica ko petelin na gnoju! Veliko niže je mesto, ki mu pristojajo! Deželne norišnice še vedno ne zidajo, dasi je silno potrebna!

Darovi za bovške pogorelee. — Do konca meseca avgusta došla so še sledeča darila ubožnim pogorelcem bovškemu županstvu: 6. g. Franc Kavs, Leibnitz 20 K; 7. Velečenjena tvrčka Saunig in Dekleva, Gorica 20 K; 8. g. Kornelij Gorup, Trst 300 K; 9. c. tvrčka Kafka, Linc 10 K; 10. g. Ivan Fonžari, Št. Maver 30 K; 11. c. g. A. Matelič, župnik v Soči 30 K; 12. g. Illovi Iglava 10 K; 13. Slavno županstvo v Rihemberku 100 K; 14. g. Martin Foveraj v Gorici različno obleko. 15. c. g. Ludovik Kumar župnik v Biljani 10 K; 16. g. Tomaž Mlekuž v Starem trgu 20 K; 17. Tvrčka Hellman Abraham v Iglavi 20 K; 18. c. g. F. Kodrič na Trnovem 22 K; 19. Slavna Posojilnica v Cerknem 100 K; 20. Cenjena tvrčka A. Knihar v Beljaku manufakturno blago; 21. Uredništvo „La Ricerazione“ v Trstu 10 K; 22. c. g. Fran Klopčič župnik na Bukovem 20 K; 23. g. Anton Zornik, St. Veit 100 K; 24. Slavno županstvo v Lescab zbirko 10 K; 25. c. g. A. Lazar župnik v Nemškem Rutu 5 K; 26. Neimenovani iz Cerknega 20 K; 27. c. g. Franc Kranjc župnik v Šmarjah 50 K; 28. g. dr. Minkus Fritz vodja centralne šole za čipkanje na Dunaju 20 K; 29. Visokorodni g. Herman Ritter von Mitscha na Dunaju 50 K; 30. g. Poglajen Ana St. Pölten 10 K; 31. Slavno županstvo Sv. Križa 30 K; 32. c. g. Ivan Jarc župnik v Ročinju 30 K; 33. Zbirka iz Trente 13 K 50 h 34. Neimenovani iz Trente 20 K; 35. Čislana tvrčka Kastner in Ahler v Gradcu manufakturnega blaga in 10 K; 36. g. Janko Kavs nadučitelj v Šmarjah nabral 17 K; 37. g. Ivan Kavs v Celovcu 40 K; 38. c. g. Terezija Golja finanč. svetnika soproga Sv. Lucija 10 K; 39. Čislana tvrčka Stark Jägerndorf 20 K; 40. g. I. Čulk v Dunajskem Novem mestu 6 K; 41. c. g. I. Vuk župnik v Breginju zbirko 30 K; 42. C. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu doposlalo 41 K; 43. Čislana tvrčka Tomše in Burlini v Beljaku manufakturno blago. 44. g. G. Cri-

stoletti v Gorici 10 K; 45. g. Ivan Mi-lohnič na Čresu 5 K; 46. g. Ernesto Stecker v Gorici 5 K.

Razpis štipendijev. — Razpisujeta se dva štipendija po 600 kron iz „ustanove Nj. ekscelencije grofa Franceta Coronini-Cronberg, deželnega glavarja, v spomin štiridesetletne vladarstva Nj. V. presv. cesarja Franceta Jožefa I.“

Pravico do teh štipendijev imajo ubogi dijaki, obiskujoči kako avstrijsko visoko šolo (vseučilišče, tehniko, visoko kmetijsko šolo) ki so pristojni v kateri občini poknežene grofije goriško-gradiške, brez razločka verospoznanja in narodnosti.

Prošnje prevedene s potrebnimi spričevali naj se predložijo deželnemu odboru v Gorici do 15. oktobra 1903. —

Oznanilo. — Deželni odbor nazglaša: Razpisujejo se s tem 4 deželne podpore po 400 kron za dijake z Goriškega, kateri so dovršili srednje in stopili v visoke šole.

Te podpore se podelijo za l. leto obiskovanja visokih šol in se bo gledalo na to, da dobita podporo dva dijaka slovenske in dva italijanske narodnosti. Če bi manjkalo dijakov izmed ene rečenih narodnosti, smejo se nakazati podpore dijakom druge narodnosti.

Podpore se bodo izplačevale v štirih četletnih odplačilih na prošnjo deleženca, ki mora izkazati, da je vpisan v vseučiliščno matrikolo in pozneje, da obiskuje učilišče. Dotične prošnje se imajo podati deželnemu odboru v Gorici pismeno do 15. oktobra 1903 in naj se jim priložijo spričevala zrelosti, ubožstva in vpisu v eno izmed visokih šol. —

Sladkor bo cenejši. — V kratkem bo veljal kilogram sladkorja v koscih, ki je sedaj veljal 88 do 92 vin, le 77 do 81 vin. En kilogram navadnega sladkorja, ki je veljal sedaj 86 do 88 vin, bo veljal 74 do 76 vin. Za nekaj mesecev bo de sladkor za nadaljnih 9 vin. pri kilogramu cenejši.

Vojaški novinci letos ne bodo klicani pod orožje, pač pa lahko vsak mej 1. in 8. oktobrom t. l. sam prostovoljno vstopi v vojaško službo. Kolikor vojaških novincev se prostovoljno oglasi, toliko tretjeletnikov bo odpuščenih.

Navod za oskrbovanje malih gozdnih posestev na Kranjskem in Primorskem. — Pod tem naslovom je izšla v Ljubljani te dni knjiga, katero je spisal Avgust Guzelj, c. kr. gozdarski komisar v Novem mestu, a jo je izdalo gozdarsko društvo za Kranjsko in Primorsko. Kakor je razvidno iz naslova, namenjena je ta knjiga skoro vsem našim posestnikom brez izjeme, ker ima vsakdo v svoji posesti poleg drugih zemljišč tudi nekaj gozda. Knjiga je pisana v jako poljudni obliki in nudi čitatelju mnogo važnih in praktičnih naukov, ki mu dosedaj še niso bili znani in jih obrne brez nobenih stroškov prav lahko v svoj prid. Pisatelj bavi se v tej knjigi najprej o važnosti gozdov, o nedostatkih sedanjega gospodarstva v malih gozdih, o vzgoji gozdov, o izkoriščenju in porabi gozdnih pridelkov, o gozdnem varstvu itd. Vse to, kar nam pisatelj pripoveduje v teh poglavjih, je velikega pomena za vsakega posestnika in je zatorej želeti, da se ta knjiga kolikor najbolj mogoče razširi med našim ljudstvom. V ta namen je pa tudi knjiga spisana. Zato se pa ista dobiva brezplačno pri društvenem vodstvu v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. I. nadstropje ali pa pri c. kr. okrajnih gozdnih nadzorstvih. V knjigarnah se pa vezana dobiva proti odškodnini jedne krone. Na to knjigo opozarjamo torej vse svoje čitatelje s priporočilom, da obveste oni tudi druge male gozdne posestnike, da si vsi preskrbe, jo pazljivo prečitajo in se po njenih naukih ravnajo.

Odmevi zadujih tržaških obč. volitev. — Danes se vrši na tržaškem deželnem sodišču glavna razprava proti Cossaniju in 12 soobtožencem radi volilnih sleparij povodom zadnjih občinskih volitev. Sodnemu dvoru bo predsedoval predsednik deželnega sodišča, g. Mihael Urbancich.

Gospodična,

ki je s prav dobrim vspehom dovršila drž. strokovno šolo za umetno vezenje in šivanje čipk v Ljubljani, ter se potem urila v tem še 4 leta na drž. obrtnem muzeju na Dunaju, sprejema vsa v to stroko spadajoča dela. Priporoča se torej bodočim nevestam, častitim cerkvenim oskrbništvom, sploh vsem za izvršitev takih del. — Pojasnila daje vodstvo ljudske šole v „Šolskem Domu“.

Loterijske številke.

5. septembra.

Trst 70 78 5 7 62
Linc 61 34 32 13 29

2 kandidatinji ali 2 učenki

sprejmeta se na stanovanje in hrano v ulici za vojašnico (via Caserma) št. 9. III. nadstropje.

4 učenci

do 12. leta starosti se sprejmejo na stanovanje in hrano. Nemščina se poudčuje brezplačno. Kje, pove upravništvo lista.

ROMARJEM NASY GORO
in slav. občinstvu sploh se priporoča v obisk
Kavarna „Central“
v Gorici na Travniku
(Piazza grande) tik cerkve sv. Ignacija.

„Centralna posojilnica“
v Gorici,
pradnje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Razglas.

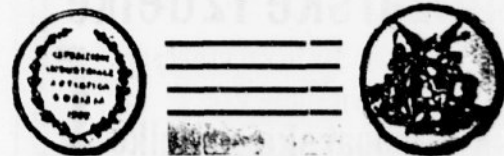
Tretji živinski semenj v Cerknem v tekočem letu bo v ponedeljek dne 14. septembra.

Županstvo Cerkno,

dne 3. septembra 1903.

Ant. Kosmač,
župan.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Gorica, Ozka ulica št. 1.

izvršuje vsa naročila, spadajoča v kleparsko stroko z največjo natančnostjo. Izvršuje vpeljavo in popravo strelododov itd.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov

ter toči v svoji krčmi pristna domača vina in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

svoje junaštvo v manjšini, po njem umetno vsvarjeni? Odgovor pač ni težak. Tekom zadnjih let so nekatera imenovanja srednje šolskih profesorjev na Kranjskem sila neprijetno presenetila ter naravnost razburila naše javno mnenje. Imenovali so se tujci, prezirali domačini, navzlic temu da so slednji starejši bili v službi, boljši v kvalifikacijah. Imenovanja vršila so se pa po predlogi deželnega šolskega sveta in učna uprava na Dunaju je bila tembolj upravičena, ravnanje se po nasvetu podrejene instance, ker niti se ni čulo o tem, da bi bil prisodnik dr. Ivan Tavčar, vršujoč svojo narodno ter ob enem svojo uradno dolžnost, v dotični seji glasno oporekal neosnovanim predlogom ter zahteval, da se protest njegov z nasveti vred predloži ministerstvu. „Ponižni dogovorček“ mu je bil sapo zaprl. In da se burka dožene do konca, morala sta potem znamenita poslanca dr. Ferjančič in Plantan celo osebno do naučnega ministra, glasno se pritožiti radi imenovanj, katera so se vendar bila vršila pod aktivno ali pasivno asistenco njunega lastnega voditeljsa!

Tudi svoje kupne cene dr. Ivan Tavčar ne prikriva. Kar se je uže preje splošno znalo, potrjuje povsem odkrito, da je stranka njegova za „ponižni dogovorček“ bila plačana z jednim mandatom deželnega odbornika, za katero uže sedaj hlapčnje dolgih osem let. Pri tej svoji javni spovedi se pa g. doktor tega niti ne zaveda, da je jednake baže „volilna pogodba“ najbolj nemoralna oblika politične barantije. Da je stranka njegova sklenila dogovor in zaveznitvo z narodnim nasprotnikom na podlagi znamenitih stvarnih koncesij, drugače bi se baje glasila sodba o tem koraku. Meni se očita, da sem svoje dni bil pristaš in zagovornik državnozbornske koalicijske, dasi je pri njeni oceni uvaževati, da so se tedaj bile združile z Nemci vse stranke tare desnice izvzemši Mladočehe in nekatero jugoslovanske poslance. A predno smo pristopili mi Slovenci, izgovorili smo si važno narodno pridobitev: celjske slovenske paralelke, in pri zaupnih razgovorih, kojih so se bili udeležili od strani vlade ministerski prvosednik knez Windischgrätz in naučni minister Madejski, od strani slovenskih zastopnikov grof Hohenwart in moja malenkost, smo tako trdno bili vezali vlado, da je narod naš rešil imenitno celjsko postojanko navzlic temu, da se je baš na tem vprašanju razbila notranja nesolidna koalicija. Vi pa, gospoda pod Tavčarjevim vodstvom, vi ste se „udinjali“ za siromašen mandatek, za to skledico slabo zabeljene leče izročili ste protivniku prevažni deželni šolski svet, odpravili se vsakteri narodni energiji, izgubili čutstvo za to, kar narodu koristi in kar mu škoduje.

Ta paraliza narodnega čustva pokazala se je pač na sijajen način pri samem dr. Tavčarju, ko je o priliki jednih svojih redkih državnozbornskih govorov svet presenetil z neko uprav gorostasno nepremišljenostjo. Brez vsakega povoda nanreč, ne da bi stvar bila sprožena od kogar si bodi, proglasil je svečano v parlamentu, da on in stranka njegova ne bosta ugovarjala, ako vlada popolni nižjo gimnazijo v Kočevju na osem razredov. Kaj da pomeni jednaka ustanovitev nove nemške polne gimnazije v sedanjih narodnih razmerah za slovensko stvar, kaka posledica bi dalje odtod izvirala za konkurencirano gimnazijo v Novem mestu, katero goasp. doktor zastopa v deželnem zboru, — vse to radodarnemu govorniku ni delalo preglavice. Prezel je, da v Kočevju nikoli ni bilo pravega mesta niti za nižjo gimnazijo. Pametna naučna uprava bi uže s prva morala ustanoviti v Kočevskem mestecu trgovinsko šolo, primerno razvitemu trgovskemu duhu ondodnega prebivalstva, nikakor pa ne gimnazije, katera se itak le umetno vdrže vsled bogatih Stamplovih ustanov in različnih drugih podpor. A kamo-li s popolno srednjo šolo? Kočevske mladine, hrepeneče po učenih študijah, je veliko premalo zanj,

neposrednjega ozadja nima, ali potom reklame, s spretno porabo izurjenega velikonemškega agitacijskega aparata bi bila prava igrača, iz vseh vetrov pritegniti par stotin nemških študentov, neobligatni pouk iz slovenščine bi cvetel na tem zavodu in brez težav rodil bi se v senci kočevskih gozdnatih hribov mnogoštevilen naraščaj — pristnih Germanov, formalno usposobljenih za upravo slovenskih pokrajin!

To je bridka resnica glede Tavčarjeve genijalne misli o kočevski polni gimnaziji! Da bi se danes sešli zaupniki slovenskega in nemškega življa pri zeleni mizi, vsi navdahnjeni trdne volje, pošteno urediti preporne narodne zadeve na pravični podlagi, — morali bi zastopniki slovenstva iz stvarnih in političnih razlogov z vsemi silami protiviti se ustanovi jednakega zavoda. Dr. Ivan Tavčar pa, ves omamljen po svojem „ponižnem dogovorčku“, kar na svojo pest teka za Nemci ter jim na krožniku prezentuje stvar, koje niti za dragocene koncesije jim prepuštili ne bi smeli!

Taka je z dr. Ivan Tavčarjem: vodnik je očitno sam zgrešil pravo pot, kako-li jo hoče še pokazati svojemu narodu?!

Franc Šuklje.

Politični pregled.

Deželni zbori

se skličejo večinoma meseca septembra, in sicer se pričakuje, da začnejo svoje zasedanje: 10. sept. deželni zbor v Solnogradu, Predarelskem in Bukovini, 14. sept. oni v Dolenji Avstriji, v Galiciji, na Koroškem in v Šleziji; 17. sept. oni v Gorenji Avstriji; 21. sept. ona v Moraviji in na Štajerskem; 22. oni na Kranjskem; 29. ona na Češkem in v Tirolih. Deželni zbori v Dalmaciji, Istri, Trstu in Gorici se skličejo kasneje, ker zdaj nimajo nujnih predmetov, katere bi obravnavali. —

Shod državnih in deželnih poslancev čeških.

Kakor „Sl. Nar.“ poroča, bilo je pretekli petek zvečer v Pragi posvetovanje vseh mladočeških državnih in deželnih poslancev. Pri ti priliki je imel dr. Pacak, načelnik mladočeškega kluba, velik političen govor o položaju, zlasti z ozirom na dogodke v Ogrski. Temelji centralizma in dualizma, je rekel govornik, pokajo v svojem ogrodju. Prišel je odločen čas, da se spremeni po federalističnem in avtonomičnem načelu državna oblika, katera je zagotavljala prevlado Nemcem v tej, Madjarom v oni državni polovici. Nastopila je za državo usodepolna kriza; povzročile pa so jo one stranke same, ki so preje ustvarile dualistično državno obliko. Država se bode morala preustrojiti po principu popolne narodne enakopravnosti. Ogrska stremi po popolni samostojnosti in so njene nacionalne zahteve v vojski samo pretveza v to. Navzlic temu se morajo te težnje spremljati s simpatijami, ker stremijo za tem, da se izvojujejo upravičene jezikovne pravice. Tudi na Avstrijskem se mora izvesti zakonito zajamčena enakopravnost v civilnem, kakor vojaškem življenju. Zato bi bilo neumestno, da bi podpirali Nemce v boju proti madjarskim zahtevam; nastopiti pa je treba takisto proti enostranskim ogrskim postulatoma. Prešedši na avstrijske politične odnose, je nadaljeval dr. Pacak: Ne dolgo tega se je še obče smatralo, da je češko-nemška sprava mogoča. Razmere so sedaj pokazale baš nasprotno. Dokler se bo ravnalo po principu, da se nobena čeških kulturnih zahtev ne izpolni brez dovoljenja s strani Nemcev, je vsaka sprava nemogoča. To pa je zakrivil v prvi vrsti dr. Körber, ki se ravna po tem principu. Čehi so od vlade zahtevali izpolnitev najminimalnejših postulatov: notranji uradni jezik, vseučilišče v Brnu in odpravo Kindingerjevih naredb. Vlada je raje onemogočila parlament, nego da bi jih izpolnila. V zadnjem času je prevladala v vladnih krogih Čehom toli sovražna tendenca, da je bil dr. Rezek primoran iz narodnih motivov odstopiti. Sovražni nastopanje vlade izziva k ostrim, brezobzirni taktiki. Z vlado, ki se je izkazala nezmožno vladati v naši mnogojezični državi, se mora korenito obračunati. Ta obračun o ministrstvu Körberjevem pa je že gotov. Z vsvo vztrajnostjo je treba delovati na to, da se združijo v močno falango vse federalistične in avtonomične stranke, da v sedanjem ugodnem momentu izvojujejo preustrojitev države v federalističnem smislu. V to svrhu pa je treba, da se zjedinijo tudi vse češke stranke.

Tudi dr. Herold je govoril o položaju in sicer prilično v istem smislu, kakor dr. Pacak. Avstrijski centralizem, ki se je z uvedbo dualizma hotel vzdržati na površju, je ob robu propada. Svetovno stališče avstro-ogrške države je omajano, ne vsled zvonanjih dogodkov, ampak radi zamotanih notranjih razmer. Radi nemške obstrukcije je zavlada v Cislitaniji popolna desorganizacija v državnem in javnem življenju. Pa tudi za ogrske razmere je nastopil kritičen moment. Težišče vsega pa se ne nahaja v obsegu narodnostnih zahtev, ampak v tem, da se čuti ogrska opozicija močno dovolj, da itak slabo zvezo s Cislitansko popolnoma pretrga. Dogodki na Hrvaškem so znak, da so v ogrski državni polovici skrajno nezdrave razmere in da so Slovani z obstojem vladnim sistemom silno nezadovoljni. V oči-gled teh kriz je država do cela nesposobna, da bi igrala v iztočnem vprašanju ono ulogo, ki bi jo sicer lahko. Protislovenska politika ne more pridobiti državi simpatij balkanskih slovenskih narodov, od katerih je odvisna cela bodočnost avstrijske gospodarske politike v orientu. Dunajska vlada pa tega ne uvideva in tira naprej svojo protidržavno, nemško politiko. Z ozirom na to ne pojdejo češki poslanci v boj proti Ogrm za vlado in za Nemce. Nasprotno, prav sedaj se mora konstatirati, da so Čehi že tirjali izvršitev takih postulatov, za katere se sedaj bojuje Ogrji. Tudi Čehi morajo zahtevati, da ne bode armada sistematično uničevala narodne individualnosti posameznikov, tirjati se mora češčina kot polkovni jezik pri čeških polkih, da se uvede v vojaška vzgojevališča češki jezik in da se gojenci vojaških zavodov poučujejo v svojem materinem jeziku. Takisto se mora delovati na to, da se češki častniki premešče k češkemu polkom in da se bo tudi pri vojaških kazenskih razpravah obravnavalo v jeziku obtoženčevem; končno pa se mora tudi zahtevati, da se ohrani značaj prvotno po kraljevstvih in deželah organizirane deželne brambe in črne vojske, ter da se v tem smislu uredi tudi vprašanje glede vojaških zastav in znamenj. Odločitev vlade, da se radi nenormalnih razmer na Ogrskem pridrže vojniki-tretjeletniki preko 1. oktobra pod zastavo, je imenoval dr. Herold predrzno kršitev zakonov, skrajno nepravilnost in brutalno oškodovanje gospodarskih interesov, kar mora izzvati najskrajnejši odpor. Kakor Pacak pozivljaj je tudi Herold vse češke stranke, da se združijo v enotno bojno falango, da ne zaloti odločen moment češkega naroda nepripravljenega spretno izrabiti dani položaj.

Tretji katoliški shod v Brnu.

Devet let je preteklo od zadnjega shoda, ki se je vršil v glavnem mestu Morave, in sedaj prve dni septembra so se zopet zbrali moravski katoliki na III. shodu. Prišli so tudi češki delegatje s Spodnje Avstrijskega in celo iz severoameriških držav. Poleg brnskega škofa Bauerja je prihitel na shod kraljevaški škof dr. Dobrava; praškega kardinala je zastopal prelat dr. Sedlak, olomuškega nadškofa prelat vitez Mayer in budjeviškega pa dr. Jirok inf. prošt v Jindrihu. Zelo številni so bili brzojavni pozdravi, ki so jih med drugimi poslali: biskup Strossmayer, oba nadškofa iz Lvova, knezoškofa dr. Jeglič, in dr. Napotnik, škofa Schöbl in Kalous. Tudi naša katoliška društva niso zaostala. Brzojavno so shod pozdravili: Danica, Zarja, Kršč. soc. zveza in druga društva. Shodu je predsedoval grof Serenji. Vse navzoče je očaral dovršeni nagovor škofa dr. Bauerja, ki se je s hvalečnostjo spominjal Leona XIII., prijatelja Slovanov, in ki je razlagal njegove krasne okrožnice. Izmed slovenskih poslancev je obiskal škod dr. Žitnik, ki je shod pozdravil slovensko, deloma češko. Rekel je med drugim: Prišel sem k Vam z daljnega juga, sin Slovenije, k moravskim Slovanom, katerim je božja previdnost poslala sv. Cirila in Metoda, ki sta tudi nam Slovincem prinesla najdragocenejši zaklad sv. vere. Dvojna vez nas veže. Bratje smo si po krvi, bratje v Kristusu. Udeležil sem se shoda kot katolik, prišel sem k Vam kot Slovan. Prinesel sem Vam pozdrave od bistre Save, derode Drave, od Soče, urne hčerke planin, od zelene Krke, od temne Kolpe in od modre Adrije, Prinašam Vam še več pozdravov, da, prinašam Vam srca vseh katoliških Slovincem iz zelene Štajerske, tužne Koroške, solčne Gorice in krasne Istrije. Prišel sem, da občudujem Vaše navdušenje za Boga, domovino in narod, da se poživim ob Vaši ljubezni do svojega naroda. Zbrali ste se tukaj, da se pogovorite in posvetujete o željah svojega naroda. A brez uspešno bi bilo Vaše delo brez Boga! Socijalne reforme morajo in morejo biti izvršene le v duhu krščanskem, po naukih našega Gospoda. Če ohranimo delavske stanove

s krščansko-socijalnimi reformami, bodo tudi višji stanovi naroda srečni. Toraj na delo! Bodimo složni! Če bode križ naše geslo, in če se bomo ljubili med seboj, potem smo nepremagljivi sinovi Slave. Marija, naša mati, ne zapusti nas in ne dovoli v naš pogin. Nadaljuje češki: Častita družba! Resnica je, da Slovan povsod svoje brate ima. V dokaz nam služite Vi pa Vaši poslanci. Hvala Vam za ljubezen do našega naroda. Ne zglobljamo srčnosti, čas spreminja vse! Ločeni smo sicer od Vas tujimi deželami, združeni pa z Vami v mislih in v željah! Prosimo sveta apostola Cirila in Metoda, da obvarujeta naše slovenske narode. — V slavnostnih sejah obravnavale so se sledeča vprašanja: O vzgoji mladine na srednjih šolah, o krščanskem življenju v naših družinah, o modernem razvoju katolicizma, o vprašanju, ali res pešajo krščanski narodi, cerkev itd.? Pripomniti treba, da se je vršilo tudi posvetovanje ženskega odseka, na katerem se je razpravljalo vprašanje o krščanskem delovanju kršč. žena in deklet.

Ogrska kriza.

Cesar biva zopet v Pešti, da napravi red. A razmere so tako zamotane, stranke tako stepe, da kriza tudi še ta teden ne bode končana.

Mogoče je le to, da vladar poveri vlado min. predsedniku, ki pač nekoliko ustreže madjarskim šovinistom, toda krize končno ne reši. Niti grof Khuen ne ve, kaj misli vladar ukreniti. Doselej javno mnenje po večini še vedno soglašja s tem, da bi mogel bivši ministerski predsednik dr. Wekerle še najprej pomiriti opozicijo. Vprašanje je le, ali opozicija opusti obstrukcije. To pa je ravno ona točka, o kateri se suče vsa kriza. To je pač že danes gotovo, da sedaj noben ogrski državnik popolnoma ne reši državne krize, ker kamen je izpuščen in le izvanredna sredstva morejo preprečiti večjo katastrofo.

Vojaške zadeve na Ogrskem.

Moštvo vseh polkov v Budimpešti je bila prebrana odredba, da smejo vojniki tretjega letnika, ki morajo do konca decembra služiti, prositi dopust, ki jim bo takoj dovoljen, ako obljubijo, da pridejo takoj nazaj, kadar se pokličejo.

Nad 1000 madjarskih častnikov je prosilo za avstrijsko državljanstvo, ker hočejo še dalje služiti v Avstriji, ako se tudi ogrski opoziciji ugodi, da bodo častniki, ki so madjarski državljani, premeščeni od avstrijskih polkov na Ogrsko.

Neki častnik v Budimpešti je v zadevi madjarskega armadnega jezika sestavil tabelo ogrskih polkov, iz česar sledi, da so čisto madjarski samo štirje polki, 12 ogrskih polkov pa je, v katerih ni nobenega Madjara, v ostalih je nad polovico ali še več Nemadjarov. In za te polke naj se uvede madjarsčina?

Nova zarota srbskih častnikov.

Nad 1000 srbskih častnikov vseh srbskih garnizij se je zarotilo, da maščuje umor kralja Aleksandra. Zadnje dni so imeli pri umoru neudeleženi častniki večkratne pogovore, kako bi nastopili proti onim 70 častnikom, ki so bili pri umoru udeleženi. Sklenili so od kralja Petra, ki je sedaj v Nišu, zahtevali, da kaznuje morilce. En del častnikov je zahteval umirovljenje zarotnikov, drugi del pa je zahteval, naj se zarotnike kaznuje kot navadne zločince. Častniki so sklenili, ako kralj njihovi zahtovi ne ugodi, izstopiti iz armade, kar bi bilo za Srbijo v sedanjem trenutku jako kritično.

Vlada je izvedela za sestanke častnikov ter je v Nišu aretirala 38 častnikov.

Kralj Peter išče potov, da bi konflikt s častniki na miren in dobrohoten način izravnal. V garnizijah je mnogo vrišča. Gotovo je sedaj, da je velika večina častnikov nastopila proti morilcem kralja Aleksandra. Aretacije častnikov se radi tega ne, nadaljujejo. Z aretiranci v Nišu popolnoma soglašja divizionar Jan-ković, zato se z aretiranimi častniki jako obzirno postopa. Nekateri imajo samo hišni zapor.

Vstaja na Balkanu.

Vesti o vojni so vedno številnejše in niso več temne in nedoločne, ampak postajajo vedno verjetnejše in imajo vedno več podlage.

Vest o ultimatumu sicer ni resnična, a vkljub temu je položaj med Bolgarijo in Turčijo vedno bolj napet.

Poročilo, da se zbirajo v Evksinogradu bolgarski ministri k posvetovanjem pod kneževim predsedstvom, označuje morda še najbolj nevarni položaj na Balkanu. Oficijelne besede, ki jih je sultan govoril cerkvenim zastopnikom, donijo sicer lepo. Toda kaj so sultanove besede napram krvoločnim dejanjem njegovih bašibozukov in proti, z noizprosnost konsekvenco borečim se, Macedoncem!

Iz Solije se poroča: „Dobro poučeni krogi smatrajo napoved vojne od kate-

Peter Cotič

čevljarski mojster,
Gorica, Gosposka ulica 14.
se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi,

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mлина v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užgalice. — V zalogi se dobijo tudi testenine tvrdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1
(v lastni hiši)

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

Odlikovana mizarska in strug delavnica.

A. Černigoj

(društvenik „Miz. zadruga“)

v Gorici,

Tržaška ulica h. št. 18.

Priporoča svoje

mizarske izdelke

vseh slogov in za vsaki stan.

Izdeluje tudi vse

strugarske izdelke

točno po naročilu.

Vsa naročila se preskrbi v najkrajšem času po zmernih cenah. Delo lično in trdno.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvoreno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Rojaki! Ne pozabite naših zavodov.

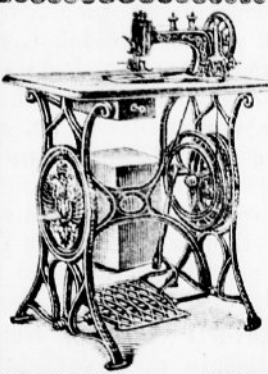
Jakob Šuligoj,

urar c. kr. železnic,

v Gorici, Gosposka ulica hiš. št. 25.

priporoča svojo najboljšo zalogo

šivalnih strojev

za gospode krojače in šivilje po najnižje mogočih cenah. — V zalogi ima tudi najnovejše in najbolj priproste vezilne aparate (Stickaparate), katere se more porabiti za vezenje (rekamiranje) na vsakem „Singer-jevem“ šivalnem stroju, ter stane tak aparat samo 7K. — Kdor torej hoče imeti dober in trpežen šivalni stroj in jako po ceni, naj si pride ogledat šiv. stroje novih sistemov, katere jamči od 5 do 10 let.

Dalje priporoča najboljše

švicarske žepne ure

po zmernih cenah. Poprave s poročtvom enega leta.

Po vsestranskem prevdanku in preskušnji se bode vsakdo prepričal, da se kupuje pri trdki

J. Zornik, Gorica

Gosposka ulica 7, zmiraj najbolji najlepši in temu primerno najceneje blago. Posebno pa:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove svile zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podlage, sukanec, svila, gumba, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce; kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najboljih modercev vsake cene.

Za birmarce

in otroke; rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga

stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana šica sa vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

u dom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.